

СИЛАБУС навчальної дисципліни «ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	Навчальна дисципліна викладається для усіх освітніх програм зазначених спеціальностей: 101 Екологія, 201 Агрономія, 193 Геодезія та землеустрій, 206 Садово-паркове господарство, 205 Лісове господарство, 202 Захист і карантин рослин
Тип і назва освітньої програми	ОПП Агрономія, ОПП Екологія, ОПП Геодезія та землеустрій, ОПП Садово-паркове господарство, ОПП Лісове господарство, ОПП Захист і карантин рослин
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, з яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології. Кафедра рослинництва
Контактні дані розробника(ів)	Антонець Марина Олексіївна, канд. психол. наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 44 (навчальний корпус №1) <i>e-mail:</i> maryna.antonets@pdau.edu.ua , тел. 0669646761, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/antonec-maryna-oleksiyivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні
Компетентності	ЗК 1. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах. ЗК 2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих й аграрних наук. ЗК 3. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для досліджень. ЗК 4. Здатність обирати та використовувати ефективні методи, технології та обладнання для здійснення

	професійної діяльності.
Результати навчання	РН 4. Використовувати сучасні досягнення науки та передового досвіду для проектування і удосконалення технологічних процесів із вирощування високоякісної продукції рослинництва. РН 6. Розуміти основні екологічні закони, принципи охорони довкілля та ресурсокористування
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Опанування соціальних навичок «soft skills» дає змогу випускникам бути успішними на своєму робочому місці. Протягом вивчення дисципліни йде формування навичок комунікації, лідерських якостей, відповідальності, вміння працювати у критичних умовах, уміння залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості кінцевих термінів, здатність системно мислити, креативність.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Отримання знань щодо фармакотерапевтичних властивостей дикорослих та культурних рослин, а також ознайомлення із сучасними напрямками використання ресурсного потенціалу за рахунок культивування цінних видів. Основні завдання навчальної дисципліни	
1. Ознайомити ЗВО із сучасним станом ресурсів дикорослих лікарських рослин на основі напрямків міжнародної і державної політики їх використання; 2. дослідити біохімічну дію препаратів, отриманих з лікарських рослин; 3. вивчити біологічні особливості, технологію вирощування та збирання лікарських рослин; 4. розглянути стандарти якості лікарської рослинної сировини; 5. з'ясувати фармакотерапевтичні властивості дикорослих і культурних лікарських рослин.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Лікарське рослинництво як наука і галузь виробництва Тема 2. Біохімічна дія препаратів, отриманих з лікарських рослин. Тема 3. Дикорослі однорічні лікарські рослини Тема 4. Дикорослі дворічні лікарські рослини Тема 5. Дикорослі багаторічні лікарські рослини Тема 6. Фармакотерапевтичні властивості культурних рослин	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
Словесні методи: лекція, розповідь, інструктаж; – наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження; – практичні методи: практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою (конспектування); – комп'ютерні методи: використання мультимедійних презентацій і комп'ютерних навчальних програм; – методи усного контролю: опитування; – методи письмового контролю; вправи, самостійна робота.	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	

- щодо термінів виконання та перескладання	Усі навчальні завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін відповідно розкладу. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу дирекції інституту; завдання з практичних занять і самостійної роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Порядок повторного проходження контрольних заходів в Університеті регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (https://bitly.ws/SUfG) та «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ» (https://bitly.ws/TuYe). Відповідно до локальної нормативної бази повторне складання підсумкового контролю допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, котра формується директором інституту, за участю кафедри, відповідальної за реалізацію ОК. Оцінка, що отримана у результаті другого повторного складання заліку, є остаточною. Складання заліку для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз на підставі заяви студента.
- щодо академічної доброчесності	Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися вимог нормативно-правових актів стосовно академічної доброчесності, що наведені на сторінці «Академічна доброчесність» сайту ПДАУ (https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist). Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання завдань поточного та семестрового контролю, контрольної роботи, результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. У разі виявлення академічної недоброчесності здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати його.
- щодо відвідування занять	Не дозволяються пропуски занять з неповажних причин. Здобувачі освіти мають брати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до семестрового контролю. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині

	тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності, при цьому здобувач має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання lms moodle про стан виконання завдань.
<i>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</i>	Здобувачі мають право на зарахування результатів інформальної / неформальної освіти за частиною освітнього компонента, що регламентовано «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ» (https://bitly.ws/SUg9). Із метою визнання та перезарахування результатів навчання, здобувач вищої освіти звертається до викладача, який відповідає за реалізацію освітнього компонента, з відповідними документами, що підтверджують результати навчання, про отримання яких заявив здобувач (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо).
<i>- щодо оскарження результатів оцінювання</i>	Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі, силабусі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. У цій ситуації, за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, директором інституту створюється комісія в складі трьох осіб для складання заліку. У разі незгоди здобувача із оцінкою, не пізніше ніж на наступний робочий день після оголошення результатів, він має право подати апеляційну заяву на ім'я ректора. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. Нормативно-правові акти стосовно оскарження результатів навчання наведені на сторінці «Положення про освітню діяльність» сайту ПДАУ (https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist).
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
Якубенко Б. Є. В., Біленко В.Г., Лікар Я.О., Лушпа В.І. Лікарські рослини: Технологія вирощування та використання. Київ: Ліра-К, 2021. 654 с.	
Допоміжні	
1.Антонець М.О. Методичні рекомендації для практичних занять з лікарських рослин. Полтава: Вид-во ПДАА, 2025.	
2.Антонець М.О. Методичні завдання для самостійної роботи з лікарських рослин. Полтава: Вид-во ПДАА, 2025.	

3. Антоненць М.О. Методичні рекомендації для виконання контрольної роботи ЗВО заочної форми навчання з лікарських рослин. Полтава: Вид-во ПДАА, 2025.
4. Антоненць М.О., Антоненць О.А. Інтродукція культурних лікарських рослин на селитебній території Полтавщини. «Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України»: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хорол, 12 жовтня 2023 року). Лубни. ВКФ «Інтер Парк», 2023.
5. Бахмат М.І., Кващук О.В., Хоміна В.Я., Комарніцький В.М. Лікарське рослинництво: Навчальний. посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори 2006», 2011. 256 с.
6. Красовський В.В., Черняк Т.В., Антоненць М.О., Антоненць О.А. Відмінність зразків *Zizyphus jujuba* mill. у колекції Хорольського ботанічного саду. *Вісник ПДАУ*, 2022. №1. С. 90-95.
7. Федько Р.М., Антоненць М.О., Антоненць О.А., Віблій О.М. Біологічні та екологічні особливості *Sambucus Nigra* в умовах Лівобережного Придніпров'я. *Вісник ПДАУ*, 2021. № 4. С. 154-161.
8. Федько Р.М., Антоненць М.О., Антоненць О.А., Колосович Н.Р. Морфобіологічні особливості бузини чорної *Sambucus nigra* L. за різних умов освітлення місцезростання. *Вісник аграрної науки*. 2024. № 2. С. 17-24.
9. Шелудько Л.П., Куценко Н.І. Лікарські рослини: селекція і насінництво. Полтава: ТОВ "Копі-центр", 2013. 476 с.
10. Krasovskyi Volodymyr, Cherniak Taisia, Antonets Maryna, Antonets Oleksandr, Pluzhnikova Tetiana, Derevianko Tetiana. Medicinal properties and elements of preservation technology of *Ficus carica* l. thro the introduction into the Forest Steppe of Ukraine. «Комплементарна/народна медицина, освіта, культура: від традиційних практик до клінічного дослідження» Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м.Київ, 13-14 червня 2024 року). Київ, 2024. С.159-161.
11. Krasovskyi Volodymyr, Yehorkina Svitlana, Cherniak Taisia, Diachenko-Bohun Maryna, Antonets Oleksandr (2024). Morphobiological Characteristics of *Passiflora incarnate* L. After Its Introduction Into the Left Bank Forest Steppe of Ukraine. *Fitoterapiia. Chasopys. Phytotherapy. Journal*, 4.
12. Monique Simmonds, Melanie-Jayne Howes and Jason Irving. Medicinal plants. London, published in 2016 by Frances Lincoln. 224 p.
13. WHO guidelines on good agricultural and collection practices (GACP) for medicinal plants // Geneva, World Health Organization, 2003.

Інформаційні ресурси

1. www.biodiv.org – сайт Конвенції про біологічне різноманіття.
2. Лікарські рослини . Режим доступу: <http://www.infoherbs.ru/ukr/>
3. GACP (Good Agricultural and Collection Practice for Starting Materials of Herbal Origin), EMEA/HMPC/246816/2005.-[http: www.emea.eu.int](http://www.emea.eu.int)

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри рослинництва
протокол № 1 від 02.09.2024.

Додаток до силабусу

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для ЗВО стаціонарної форми навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачіввищої освіти*			Разом
	Опитування	Вправи	Самостійна робота	
Тема 1. Лікарське рослинництво як наука і галузь виробництва	5	5		10
Тема 2. Біохімічна дія препаратів, отриманих з лікарських рослин	5	5	8	18
Тема 3. Дикорослі однорічні лікарські рослини	5	5	8	18
Тема 4. Дикорослі дворічні лікарські рослини	5	5	8	18
Тема 5. Дикорослі багаторічні лікарські рослини	5	5	8	18
Тема 6. Фармакотерапевтичні властивості культурних рослин	5	5	8	18
Разом	30	30	40	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для ЗВО заочної форми навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачіввищої освіти			Разом
	Опитування	Само-стійна робота		
		Конспекти статей	Контрольна робота	
Тема 1. Лікарське рослинництво як наука і галузь виробництва	5			

Тема 2. Біохімічна дія препаратів, отриманих з лікарських рослин.		8		
Тема 3. Дикорослі однорічні лікарські рослини		8		
Тема 4. Дикорослі дворічні лікарські рослини		8		
Тема 5. Дикорослі багаторічні лікарські рослини		8		
Тема 6. Фармакотерапевтичні властивості культурних рослин	5	8		
Разом	10	40	50	100

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
Опитування, вправи	
5	Студент дає повну відповідь на запитання, використовуючи творчий підхід. Студент ретельно виконує усі вправи, що надаються у методичних рекомендаціях для практичних занять, без помилок.
3	Студент не дає повної відповіді на запитання, допускає багато помилок. Студент не виконує усі вправи, що надаються у методичних рекомендаціях для практичних занять, допускає помилки, але володіє термінологією навчальної дисципліни.
1	Студент був присутнім на заняттях, але не дає відповіді на запитання. Студент не виконав вправ, що надаються у методичних рекомендаціях для практичних занять,
Конспект статей	
8	Студент обирає з методичних рекомендацій для самостійної роботи три статті і робить змістовний конспект за схемою.
5	Студент обирає з методичних рекомендацій для самостійної роботи одну статтю і робить конспект за схемою.
1	Студент ознайомлений із змістом статей у методичних рекомендаціях для самостійної роботи, але конспекту не робить.
Контрольна робота	
50	Студент дає письмово змістовні відповіді на п'ять питань з посиланням на літературу.
30	Студент дає письмово відповіді на три питання з посиланням на літературу.
10	Студент дає письмову відповідь на одне питання з посиланням на літературу.